

Planterings och skötselråd för buskar, odlade i kruka/med klump, till häckar eller fristående

Förberedelser

Vattna igenom roten.

Jorden

Det är viktigt att jorden du skall plantera i är luftig och lucker till ett djup av ca 40-50 cm och något bredare för en planta av normal plantskolestorlek.

Öka på gropens storlek om du har köpt större plantor. Det är en fördel att jordförbättra i samband med plantering. Använd t.ex. Planteringsjord att blanda upp den befintliga jorden med.

Plantering

Ta upp plantan ur krukans men ta inte bort eventuell metalltrådkorg och säckväv runt plantor med klump. Sätt ner busken så att plantan hamnar med det översta jordlagret i krukans i samma nivå som omgivande jord eller med klumpen någon cm lägre än omgivande jord.

Nu kan du klippa upp och lirka bort eventuell metalltrådkorg och lossa knuten av säckväv runt plantans övre rot del. Låt sedan säckväven vara kvar i gropen.

Fyll på med jord. Tryck till runt plantorna och vattna rejält. Det du skall åstadkomma är att jorden sluter till ordentligt kring rötterna förutom att ge plantorna en vattenbuffert.

Vattning

Vattna regelbundet de närmaste veckorna efter plantering och då gärna även över grenarna på plantan. En nyplanterad buske behöver extra vatten de första åren, framför allt under torra perioder. Mängden vatten måste anpassas till den jordmån busken står i, den nederbörd som kommer och när på året den planteras.

Hänsyn tas även till hur vindutsatt läget är. 10-50 l per planta varje gång man vattnar kan gälla som riktlinje. Det tar tid för vattnet att rinna ner.

Att vattna flera gånger under någon timma är bra, men att vattna en liten stund varje dag är inte bra. Det du skall eftersträva är att få ned vatten så djupt att all rötterna nås av det.

Om man är tveksam kan man ha hjälp av en fuktighetsmätare, en sådan finns att köpa på Flyinge Plantshop till en rimlig kostnad.

Ett arbetsbesparande hjälpmedel är en typ av droppslang som man lägger ut vid nyplanterade häckar eller i andra planteringar.

Det är inte så vanligt men det förekommer att nyplanterade plantor får för mycket vatten. Den jord plantan står i skall få torka upp mellan vattningarna. En planta som planterats i en dåligt dränerad jord har i likhet med en övervattnat planta svårt att överleva.

Ogräs

Ytan närmast plantorna skall hållas fri från ogräs men även från vanligt gräs. Detta för att både ogräs och gräs konkurrerar om etableringsutrymme och näringstillgång med plantorna.

Åtminstone 30-40 cm åt alla håll bör hållas fri.

Efter hand som plantorna växer till skuggas marken under dem och rensningsarbetet blir mindre. Man kan också minska på rensningsarbetet genom att lägga ut ogräsdug och täckbark för att missgynna ogräs. Det är då viktigt att inte lägga upp täckbark mot stammarna på plantorna.

Beskärning

Beskärning av en häck görs på olika sätt beroende av hur man har tänkt sig det färdiga resultatet. Sträva alltid efter att skapa en konisk form som smalnar av uppåt. Detta för att få ljus på nedre delen av häcken.

Vissa häckar såsom avenbok m.fl. går att hålla mycket smal. Höjdtillväxten sköter man olika. Liguster m.fl. beskär man både på höjden och på sidorna. Medan man inte beskär, sådana som växer med genomgående stam, på höjden förrän häcken nått den önskade slutgiltiga höjden. Till denna grupp hör bl.a. avenbok, bok, oxel och thuja.

För thuja och de flesta andra vintergröna barrväxter gäller att aldrig beskära in på "naken ved". Med detta menas att det alltid måste finnas någon grön del, som kan växa vidare, längst ut där du beskär. Annars kommer växten inte att kunna växa vidare utan förblir "naken" och kan på sikt dö.

Tidpunkten för beskärning är vanligen våren med undantag för t.ex. avenbok som tillhör blödarna. Dessa beskär man i juli-augusti-september (JAS-beskärning).

Man beskär även friväxande buskar för att hålla dem friska och vackra. När och hur varierar. En vanligen säker tid, om man vare sig vet vad det är för buske man har eller kan ta reda på det, är under juli augusti och september. Detta brukar man kalla JAS beskärning.

Bärbuskar beskärs vanligen efter skörd. Och då tar man bort en del av de grenar som burit bär. Man klipper grenarna nära marknivå.

Hösthallon kan man skära ner helt på våren. De ger skörd på årsskotten och hinner alltså med att bilda nya grenar med bär. Vill man ta reda på mer finns flera bra böcker.

Klippning

Vid klippning av en häck strävar man efter att få så många nya skott som möjligt. Varje gång man klipper av ett skott ovanför ett bladpar kommer detta skott vanligen att bilda två nya skott i bladvecken innanför det avklippta stället och häcken blir på så vis tätare.

Att klippa häcken för att hålla formen är ett arbete som man gör en till tre gånger per säsong. Man klipper då bara av tunna ej förvedade delar.

Uppbindning

Uppbindning mot bambukäpp gynnar framför allt höjdtillväxten hos häckplantor med genomgående stam. I blåsiga lägen hjälper den också till att hålla plantan upprätt. Käppen kan tas bort efter några år eller när plantan nått någon decimeter ovan käppen.

Under den tid som uppbindningen är kvar skall man kolla så att banden inte sitter så att de stramar. Då måste de lösas upp och knyts om.